

Gümrük ve Ticaret Bakanlığında:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE İRAN İSLAM CUMHURİYETİ ARASINDA
TERCİHLİ TİCARET ANLAŞMASI ÇERÇEVESİNDEKİ TİCARETTE
EŞYANIN TERCİHLİ MENŞEİNİN TESPİTİ HAKKINDA
YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
DAİR YÖNETMELİK**

MADDE 1 – 30/1/2015 tarihli ve 29252 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türkiye Cumhuriyeti ile İran İslam Cumhuriyeti Arasında Tercihli Ticaret Anlaşması Çerçevesindeki Ticarete Eşyanın Tercihli Menşenin Tespiti Hakkında Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“ö) Elektronik sistem: Menşe ispat ve dolaşım belgelerinin düzenlenmesine yönelik başvurunun yapılması, belgelerin düzenlenmesi, kontrol edilmesi, onaylanması ve vize işlemlerinin gerçekleştirilmesini sağlamak üzere Bakanlık ya da Bakanlıkça uygun görülen kişi ve kuruluşlarca elektronik ortamda verilen hizmet ve bu hizmete dair alt yapıyı,”

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin, 18 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Türkiye’den gerçekleştirilecek ihracatlar için Menşe İspat Belgelerinin doldurulması

MADDE 18/A – (1) Menşe İspat Belgeleri, Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde elektronik ortamda düzenlenebilir. Elektronik ortamdaki veriler İran, Bakanlık birimleri ve Bakanlıkça uygun görülen kişi ve kuruluşlarla paylaşılabilir ve veri değişimine konu yapılabilir.

(2) Menşe İspat Belgesi düzenlenmesi talebi ve başvurusu bizzat ihracatçı veya onun sorumluluğu altında gümrük beyannamesini imzalamaya yetkili kanuni temsilcisi tarafından yapılabilir. Yetkili olmayan kişiler tarafından yapılan başvurular gümrük idaresi ya da Bakanlıkça yetki verilen kişi ve kuruluşlarca kabul edilmez.

(3) İhracatçılar veya onun sorumluluğu altında gümrük beyannamesini imzalamaya yetkili kanuni temsilcileri Menşe İspat Belgelerinin düzenlenmesi için, bu belgenin arka sayfasında yazılı kurallara ve ilgili Anlaşma hükümlerine uygun olarak, elektronik sistem üzerinden aşağıda belirtilen hususlar çerçevesinde başvuruda ve beyanda bulunur:

a) Menşe İspat Belgeleri, Türkçe veya Anlaşmada belirtilen dillerden birinde, gümrük mevzuatı hükümleri gereğince hazırlanır.

b) Menşe İspat Belgelerinde bulunması zorunlu bilgilerin elektronik sistem üzerinden beyan edilmesi zorunludur. Bu alanlar ihracatçılar veya onun sorumluluğu altında gümrük beyannamesini imzalamaya yetkili kanuni temsilcileri tarafından eksiksiz doldurulur. Beyan edilen ve Menşe İspat Belgelerinde kayıtlı olacak eşyanın, tanınmalarına olanak verecek yeterli kesinlikte ve ticari deyimleri ile hiçbir tereddüde yer vermeyecek açıklıkta cins, nevi, nitelik ve miktar olarak ayrıntılı bir biçimde beyan edilmesi zorunludur.

c) Elektronik sistem üzerinde Menşe İspat Belgesi düzenlenmesi için, beyanda bulunulan eşyanın menşenin tespitini teminen, eşyanın imalatında kullanılan menşeli olmayan girdilere uygulanan işlem ve işçiliğin, eşyanın imalatında kullanılan Türkiye ve İran menşeli girdiler ve bu girdiler üzerinde gerçekleştirilen işlem ve işçilikleri gösteren tüm bilgi ve belgeler ile birlikte, ihracata ait diğer belgeler, gümrük idaresi tarafından ya da Bakanlıkça yetki verilen kişi ve kuruluşlarca kontrol edilmesi için elektronik sisteme yüklenir. İlgili mevzuat uyarınca elektronik olarak düzenlenen ya da beyanda kullanılmak amacıyla elektronik ortama aktarılmış bu belgelerin ve talep edilmesi halinde asıllarının, Bakanlık veya Bakanlıkça yetkilendirilen kişi ve kuruluşların doğrudan erişimine hazır halde tutulması zorunludur. Bu türde belge ve bilgiler Gümrük Kanununda öngörülen belge saklama sürelerine tabidir.

ç) Gümrük idaresi tarafından ya da Bakanlıkça yetki verilen kişi ve kuruluşlarca Menşe İspat Belgesinin düzenlenmesine dair başvurunun kabul edilmesi, beyan edilen belge ve bilgilerin kontrolü, başvurunun onaylanması ve vize işlemleri elektronik sistem üzerinden tamamlanır.

d) İhracatçılar veya onun sorumluluğu altında gümrük beyannamesini imzalamaya yetkili kanuni temsilcilerince, vize işleminin tamamlanmasından sonra elektronik sistem üzerinde yer alan bilgilerin, 17 nci maddede belirtilen şekil şartlarını taşıyan ve aynı maddede belirtilen şekilde temin edilen yeşil meneviş zeminli matbu Menşe İspat Belgesi üzerine yazıcı vasıtasıyla dökümü alınır. Dökümü alınan belgenin (12) numaralı

"İhracatçının Beyanı" kutusu ihracatçı tarafından imzalanır. İmzalanan belgenin bir kopyası ihracatçı tarafından mer'î mevzuatta öngörülen belge saklama süreleri saklı kalmak kaydıyla en az beş yıl süresince saklanır.

e) Menşe İspat Belgesinin üzerinde, belgenin (12) numaralı "İhracatçının Beyanı" alanına ihracatçı veya onun sorumluluğu altında gümrük beyannamesini imzalamaya yetkili kanuni temsilcisince atılacak imza haricinde elektronik sistemde oluşturulmamış hiçbir kayıt yer alamaz. Döküm üzerinde ekleme, düzeltme veya silinti yapılamaz."

MADDE 3 – Aynı Yönetmeliğin 20 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

"Elektronik sistemde düzenlenen Menşe İspat Belgelerine ilişkin gümrük idaresince veya Bakanlıkça yetkilendirilen kişi ve kuruluşlarca yapılacak işlemler

MADDE 20/A – (1) 18/A maddesi uyarınca elektronik sistem kullanılarak Menşe İspat Belgesi düzenlenmesi amacıyla başvuruda ve beyanda bulunulması durumunda gümrük idaresi ya da Bakanlıkça yetki verilen kişi ve kuruluşlar, bu başvuruları ve 18/A maddesinin üçüncü fıkrasının (c) bendi uyarınca başvuruda ibraz edilen bilgi ve belgelerle birlikte, ihracata ait diğer belgeleri de inceleyerek gerekli işlemleri tamamlar.

(2) Beyana ve belgelere ilişkin kontroller tamamlandıktan sonra, uygun görülen başvurular elektronik sistem üzerinden onaylanır.

(3) İhraç belgeleri ve dolaşım belgelerinden üçüncü ülkelere gönderileceği anlaşılan eşya için Menşe İspat Belgesi onaylanamaz ve vize edilemez."

MADDE 4 – Aynı Yönetmeliğin 21 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

"Elektronik sistemde düzenlenen Menşe İspat Belgelerinin gümrük idarelerince incelenmesi ve vize edilmesi

MADDE 21/A – (1) Elektronik sistem üzerinden düzenlenerek gümrük idaresine gönderilen Menşe İspat Belgelerinin kontrolü elektronik sistem üzerinden yapılarak uygun olması durumunda vize edilir. Elektronik olarak vize edilen Menşe İspat Belgesi kapsamı eşyaya ilişkin kontroller gümrük idaresince gerçekleştirilir.

(2) Gümrük idareleri birinci fıkrada belirtilen kontrolleri yaparken;

a) Menşe İspat Belgelerinin bu Yönetmelik hükümlerine uygun olup olmadığını incelemek,

b) İhraç konusu eşyanın cins, tür, nitelik ve miktar itibarıyla Menşe İspat Belgesindeki kayıtlara uygun olup olmadığını tespit etmek,

c) İhraç konusu eşyanın menşeli olup olmadığını belirlemek,

ç) Eşyaya ait ihraç belgeleri yanında gümrük mevzuatı uyarınca nakliyeciler tarafından verilen belgeleri incelemek,

d) İhraç konusu eşyayı, Gümrük Yönetmeliğindeki esaslara göre muayene etmek, suretiyle işlem ifa eder.

(3) 18/A maddesinin üçüncü fıkrasının (d) bendinde belirtildiği şekilde alınan dökümde, belgenin (11) numaralı "Gümrük Vizesi" alanında elektronik sistem tarafından basılan ve beyanı değerlendirerek belgeyi vize eden gümrük idaresinin adı, vize tarihi, gümrük mührü veya kaşesi yer alır."

MADDE 5 – Aynı Yönetmeliğin 22 nci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan "açık posta adresini" ibaresi "adını" olarak değiştirilmiştir.

MADDE 6 – Aynı Yönetmeliğin 23 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

"Elektronik sistem üzerinden Menşe İspat Belgesinin sonradan verilmesi işlemleri

MADDE 23/A – (1) 23 üncü maddenin uygulanabilmesi amacıyla, ihracatçı veya onun sorumluluğu altında gümrük beyannamesini imzalamaya yetkili kanuni temsilcisi;

a) Eşyanın cinsi, türü, niteliği ve miktarını, ambalaj şeklini, marka ve numaralarını, işaretlerini, ihracat işleminin yapıldığı gümrük idaresinin adını, gümrük beyannamesinin tarih ve sayısını belirterek ve gümrük beyannamesinin bir örneğini eklemek suretiyle elektronik sistem üzerinden başvuruda bulunur.

b) Söz konusu eşya için ihraç sırasında Menşe İspat Belgesi verilmediğini veya ithalatçı ülke gümrük idaresince teknik nedenlerle kabul edilmediğini sebepleri ile birlikte elektronik sistem üzerinden beyan eder.

(2) Birinci fıkrada belirtilen şartları yerine getiren ihracatçının veya onun sorumluluğu altında gümrük beyannamesini imzalamaya yetkili kanuni temsilcisinin talebi, gümrük idaresi veya Bakanlıkça yetkilendirilen kişi ve kuruluşlar tarafından incelenir. Söz konusu ihraç eşyasına ait gümrük beyannamesi ve ekleri diğer evrak ile varsa bu işleme dair dosyaların incelenmesi ve kontrolü sonucunda, yapılan beyanın tamamen uygun olduğu anlaşıldığı takdirde başvurular elektronik sistem üzerinden onaylanır ve vize edilir.

(3) Bu şekilde düzenlenen Menşe İspat Belgesinin (7) numaralı "Gözlemler" kutusuna İngilizce "ISSUED RETROSPECTIVELY" ibaresi elektronik sistem üzerinden kaydedilir.

Teknik nedenlerle Menşe İspat Belgesinin reddi

MADDE 23/B – (1) Menşe İspat Belgesi bu Yönetmelikte öngörülen şekilde düzenlenmemiş ise teknik nedenlerle reddedilebilir. Aşağıda belirtilen;

a) Menşe İspat Belgesinin, ebat veya renk olarak örnekten önemli derecede farklı olması, seri numarası bulunmaması, resmi olarak öngörülen dillerden birinde basılmaması gibi öngörülen form dışında bir form kullanılarak düzenlenmesi,

b) Menşe İspat Belgesinde (4) numaralı kutu gibi doldurulması zorunlu kutulardan birinin doldurulmaması,

c) Menşe İspat Belgesinin (11) numaralı kutusunun mühürlenip imzalanmaması, Menşe İspat Belgesinin yetkili olmayan bir makam tarafından onaylanması,

ç) Menşe İspat Belgesi vize edilirken kullanılan mührün veya kaşenin 40 ıncı madde hükümleri uyarınca örneği gönderilmeyen yeni bir mühür veya kaşe olması,

d) İbraz edilen Menşe İspat Belgesinin orijinal olmayıp fotokopi veya suret olması,

e) Menşe İspat Belgesinin (2) veya (5) numaralı kutusuna Anlaşmaya taraf olmayan ülkelerden birinin yazılması,

gibi teknik nedenlerle kabul edilmeyen Menşe İspat Belgeleri sonradan düzenlenebilir.

(2) Teknik nedenlerle reddedilen Menşe İspat Belgesi, üzerine BELGE KABUL EDİLMEMİŞTİR ibaresi yazılarak, hangi nedenlerle kabul edilmediği de belirtilerek sonradan düzenlenen yeni bir Menşe İspat Belgesi alması için ithalatçıya iade edilir. Ancak, gümrük idareleri gümrük işlemlerinin tamamlanmasından sonra kontrol amacıyla veya hile yapıldığından şüphe edilmesi halinde reddedilen Menşe İspat Belgesinin bir kopyasını saklayabilir.

(3) Türkiye'ye yönelik ithalatlarda ibraz edilen menşe ispat belgelerinin teknik nedenlerle reddedilmesi durumunda, eşyaya Anlaşma kapsamında tercihli rejim uygulanmaz ve kanuni vergi nispetleri üzerinden tahakkuk yapılarak vergiler tahsil edilir. Bu durumda, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 234 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uygulanmaz."

MADDE 7 – Aynı Yönetmeliğin 24 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

"Elektronik sistemde ikinci nüsha Menşe İspat Belgesi düzenlenmesinde yapılacak işlemler

MADDE 24/A – (1) Menşe İspat Belgesinin çalınması, kaybedilmesi veya hasar görmesi hallerinde ihracatçı veya onun sorumluluğu altında gümrük beyannamesini imzalamaya yetkili kanuni temsilcisi, gümrük idaresi veya Bakanlıkça yetkilendirilen kişi ve kuruluşlara başvurarak belgenin ikinci bir nüshasının düzenlenmesi için elektronik sistem üzerinden başvuruda bulunabilir. Başvuru sahipleri, ikinci nüsha belge düzenleme talebinin nedenini elektronik sistemde beyan eder.

(2) İkinci nüsha Menşe İspat Belgesi düzenlenmesi talebi ile elektronik sistem üzerinden gerçekleştirilen başvuru ve yapılan beyan gümrük idaresi veya Bakanlıkça yetkilendirilen kişi ve kuruluşlar tarafından incelenir.

(3) Gümrük idaresi veya Bakanlıkça yetkilendirilen kişi ve kuruluşlar, ihraç işlemi yapılmış olan eşyaya ait asıl Menşe İspat Belgesine ilişkin bilgilerle birinci fıkrada

belirtilen beyanı karşılaştırıp, ikinci nüshaya ilişkin yapılan beyanların doğruluğunu saptadıktan sonra, başvuru onaylanır ve gümrük idaresince vize işlemi gerçekleştirilir.

(4) Bu şekilde düzenlenen ikinci nüsha Menşe İspat Belgesinin (7) numaralı "Gözlemler" kutusuna İngilizce "DUPLICATE" ibaresi ile ilk dolaşım belgesinin vize tarihi ve seri numarası, elektronik sistem üzerinden kaydedilir.

(5) Elektronik sistem tarafından asıl Menşe İspat Belgesi, bu belgeye dayanılarak düzenlenen ikinci nüsha Menşe İspat Belgesiyle ilişkilendirilir."

MADDE 8 – Aynı Yönetmeliğin 18, 20, 21, 22 ve 24 üncü maddeleri ile 23 üncü maddesinin iki ila dördüncü fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 9 – Bu Yönetmeliğin;

a) 1, 2, 3, 4, 6 ve 7 nci maddeleri 28/5/2018 tarihinde,

b) 8 inci maddesi 1/1/2019 tarihinde,

c) Diğer maddeleri yayımı tarihinde

yürürlüğe girer.

MADDE 10 – Bu Yönetmelik hükümlerini Gümrük ve Ticaret Bakanı yürütür.

Yönetmeliğin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi		Sayısı	
30/1/2015		29252	
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliğin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin			
Tarihi		Sayısı	
9/7/2017		30119	